

ІСТОРІЯ

УДК 94(477.83) "15/17": 35.075.5

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-1-1>

Микола ГАЛІВ,
 orcid.org/0000-0001-7068-3124
 доктор педагогічних наук,
 професор кафедри історії України
 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
 (Дрогобич, Львівська область, Україна) halivm@yahoo.com

РЕМЕСЛА, ПРОМИСЛИ І ТОРГІВЛЯ В СЕЛІ ЛІТИНЯ НА ДРОГОБИЧЧИНІ (XVI–XVIII СТ.)

У статті проаналізовано стан ремісництва, промислів та торгівельної діяльності у селі Літиня на Дрогобиччині впродовж XVI–XVIII ст. Методологія дослідження ґрунтується на комплексному застосуванні загальнонаукових, спеціально-історичних і спеціальних джерелознавчих методів. Наукова новизна полягає в тому, що вперше на основі документальних, актових джерел розкрито стан ремісництва, промислів та торгівельної діяльності села Літиня у XVI–XVIII ст. Відзначено, що історія села сягає давньоруського часу, хоча перша писемна загадка про нього датується 1415 р. Натомість перші свідчення про наявність у Літині осіб, що займаються ремеслами, стосуються другої половини XVI ст.

Досліджено, що мешканці села Літиня на Дрогобиччині, попри заняття землеробством як основною галуззю господарювання, займалися ремеслом, промислами і торгівлею. Уперше наявність ремісника в Літині зафіксовано у 1577 р. Поширеними ремеслами в підгірських селах було прядіння і ткацтво, ковальство. Ремесла та промисли (бондарство, будництво, дігтярство, гонтарство, колодійство), вочевидь, були основними заняттями і для загородників, комирників та халупників. Інші промисли, зокрема бджільництво, рибальство, гуральництво, стали важливим, хоч і додатковим напрямом господарювання літинських селян, які таким чином збагачували свій харчовий раціон, покращували власне матеріальне становище шляхом продажу виробленої продукції тощо. Уміння зводити літинськими селянами житлові споруди доводиться наявністю у селі «офіцерського будиночка», описаного в інвентарі Самбірської економії 1768 р. До торгівельної діяльності селяни були залучені віддавна, адже сплачували грошові чинші, а відтак змушені були продавати частину виробленої продукції на ринку. Більш заможним селянам-господарям (а також священикам, корчмарям, мельникам, які де-юре не були членами сільської громади) торгівля продуктами землеробства, тваринництва, промислів давала змогу накопичувати порівняно значні грошові заощадження.

Ключові слова: Літиня, ремісництво, промисли, торгівля, Галицьке Підгір'я.

Mykola HALIV,
 orcid.org/0000-0001-7068-3124
 Doctor of Pedagogical Sciences,
 Professor at the History of Ukraine Department
 Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University
 (Drohobych, Lviv region, Ukraine) halivm@yahoo.com

HANDICRAFTS, CRAFTS AND TRADE IN THE VILLAGE OF LITYNA IN THE DROHOBYCH DISTRICT (XVI–XVIII CENTURIES)

The handicrafts, crafts and trade in the village of Litynia in Drohobych district in the XVI–XVIII centuries explored in this article. The research methodology is based on the complex application of general scientific, special-historical and special source-based methods. The scientific novelty lies in the fact that for the first time on the basis of documentary, act sources the state of handicrafts, crafts and trade activity of the village of Litynia in the XVI–XVIII centuries was revealed. It is noted that the history of the village of Litynia dates back to ancient times (Kievan Rus), although the first written mention about it dates back to 1415. Instead, the first documentary records of peasants engaged in handicrafts in Lityn were made in the second half of the XVI century.

It is investigated that the inhabitants of the village of Litynia in the Drohobych district were engaged in agriculture as the main branch of economy. At the same time, they were engaged in handicrafts, trades and trade. The artisan in Litynia was first recorded in historical sources in 1577. Spinning and weaving, blacksmithing were common crafts in the villages near the Carpathian Mountains. Crafts and handicrafts (cooperage, artisanal production of potash (budnytstvo),

tar (dihtarstvo), wooden shingles (gontarstvo), wooden wheels (kolodiystvo)) were the main occupations for zagorodnyks, komirnyks and halupnyks. Other industries, including apiculture, fishing, and home production of horilka-vodka and beer (huralnyctvo), were important, albeit additional, farming for the peasants in Litynia, who thus enriched their diet, improved their financial situation by selling their products, and so on. Peasants were able to build houses, as evidenced by the "officer's house" in the village of Litynia, which was described in the inventory of the Sambir economy in 1768. Peasants were involved in trade for a long time, because they paid rent, and therefore sold some products on the market. For wealthier peasants-owners (as well as priests, innkeepers, millers, who de jure were not members of the rural community) trade of the products of agriculture, livestock farming, crafts was an opportunity to accumulate relatively significant monetary savings.

Key words: village of Litynia, handicrafts, crafts, trade, Galician Pidhirya.

Постановка проблеми. Дослідження минувшини ремісничо-торгівельних відносин у селах Східногалицького Підгір'я складає невід'ємну частину вивчення історії кожного поселення та історії економічного й повсякденного життя галицького селянства. Аналіз стану ремісництва, промислів та торгівлі в певному селі дасть змогу більш деталізовано і фактологічно продемонструвати різні аспекти господарської діяльності українського селянства ранньомодерного часу на теренах Дрогобицько-Самбірського Підгір'я. Відзначимо, що вибір села Літиня об'єктом нашого дослідження зумовлюється наявністю в автора значного масиву джерел до історії цього поселення, яке знаходилося на теренах Дрогобицького повіту, але з кінця XVI ст. належало до королівських маєтків Самбірського староства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В історико-краєзнавчій науковій літературі відсутні значні дослідження історії села Літиня. Проте українська та польська історіографії можуть похвалитися певними здобутками щодо висвітлення соціальних процесів у галицьких селах, зокрема й підгірських. Маємо на увазі праці Т. Балабушевич (Балабушевич, 1993), В. Інкіна (Інкін, 2004), В. Пірка (Пірко, 2006), І. Смутка (Смуток, 2001), М. Горна (Horn, 1976), Р. Рыбарського (Rybarski, 1936) та інших учених (Лаба, 2008; Стецик, 2005; Галів, 2012). Автором цієї статті підготовлено до друку дослідження землеробства як ключової галузі господарства села Літиня.

Мета статті – проаналізувати стан ремісництва, промислів та торгівельної діяльності у селі Літиня на Дрогобиччині впродовж XVI–XVIII ст.

Виклад основного матеріалу. Історія села Літиня сягає давньоруської доби. За переказами, його заснували у XIII ст. мешканці сусідніх сіл, передовсім Грушова, які улітку на теренах, де пізніше виникло поселення, випасали худобу (Dziedzicki, 1884: 354). Водночас археологічні дані свідчать про існування на теренах Літині давньоруського поселення XI – XIII ст. (Ратич, 1957: 17). Перша письмова згадка про село датується 5 жовтня 1415 р. Саме тоді король Владислав II Ягайло

надав дрогобицькому судді Філу з Літині та його братові Мешу документ, який підтверджував їхнє шляхетство (Ulanowski, 1885: 595). Щоправда, існує припущення про першу згадку Літині у наданні королем Владиславом II Ягайлом кількох сіл воєводі Галича Бенедиктові у 1388 р. Однак, маємо підстави сумніватися у датуванні цього документу, як і в тому, що під поняттям «villa Lethnija» слід розуміти Літиню.

Початково село було приватновласницьким: у XV – першій половині XVI ст. воно належало шляхетській родині Літинських гербу Сас. Однак протягом 1531–1554 рр. потрапило до складу королівських коронних маєтків – Дрогобицького староства, а наприкінці XVI – початку XVII ст. – королівських столових маєтків у Самбірській економії (Дублянський ключ) (Галів, 2012: 47).

Безумовно, основним заняттям селян-кметів у Літині було землеробство та пов'язане з ним тваринництво. Водночас функціонували й певні ремесла та промисли. На жаль, в історичних джерелах рідко згадуються ремісники в селі. Уперше наявність одного ремісника в Літині зафіксовано поборовим реєстром 1577 р., відповідно до якого він повинен був сплатити 2 гроші податку (AGAD. Arhiwum Skarbu Koronnego. Sygn. 20: 812). Цікаво, що літинські загородники сплачували удвічі, а комірники – утричі більший податок. Це яскраво виявляє матеріальне становище тогочасного сільського ремісника, який вважався біднішим за загородників і комірників. Документи, що датуються лютим 1651 р., чітко засвідчують наявність двох ремісників (artificus duo) в Літині (ЦДІАЛ у Львові. Ф. 13. Оп. 1. Спр. 1071: 71).

Відомо, що чимало ремісників було серед підсадків і загородників (Horn, 1964: 118). У комісарському декреті 1609 р. про загородників Дублянського ключа згадуються загородники с. Дорожів, які повинні були прясти по три лікті прядива для сплати чиншу (Інкін, 2004: 171). У Літині на 1577 р. налічувалося п'ять, а у 1589 р. – чотири загородники (AGAD. Arhiwum Skarbu Koronnego. Sygn. 20: 812, 882v; Źródła dziejowe, 1902: 35). У 1621 р. в селянських юраментях мовиться про

трьох загородників в Літині, які постраждали від татарського нападу (ЦДІАУ у Львові. Ф. 13. Оп. 1. Спр. 340: 499; Horn, 1964: 167). На жаль, не знаємо, яким ремеслом вони займалися і чи займалися взагалі. Проте історик Я. Рутковський вважав фактом те, що через невеликі розміри ріллі або її відсутність у загородників, халупників, вони змушені були займатися ремеслом, зокрема «лісовим промислом»: боднарством, будництвом, дїгтарством, гонтарством, колодійством тощо (Rutkowski, 1918: 36, 53).

Як зауважує В. Інкін, найбільш масовою ремісничою професією в ключах Самбірської економії було ткацтво і прядіння з льону та конопель. Цілков відсутнє у гірських селах, воно в XVII ст. зафіксоване винятково у польових селах і в Гвоздецькій країні. У великих польових селах ремесло репрезентували по кілька професій (Інкін, 2004: 41). Можливо, що саме ткацтво і прядіння були основними заняттями літинських ремісників, тим більше, що воно мало давні традиції: ще 1507 р. в Літині зафіксовано млин-фолюш, тобто млин, який міг виконувати й функції сукновальні (AGAD. Arhivum Skarbu Koronnego. Sygn. 20: 36v).

Відзначимо, що обробка на прядиво потребувала значних зусиль. Після молотіння або очищення спеціальними гребенями льон на річкових берегах мокнув 3 – 8 днів, а коноплі – до 10 днів. Потім прядиво очищали від кори та бруду, висушували, витріповували гребінцями різної величини. Інколи селяни вдавалися до продажу прядива, але все ж переважно самі виготовляли полотно й реалізовували його по 2 злотих і 15 грошей за лляний півсоток, за конопляний – 2 злотих і 10 грошей, за згрібний – 2 злотих і 6 грошей (Балабушевич, 1993: 80–81).

Селяни, крім занять рільництвом і тваринництвом, повинні були вміти зводити різні господарські будівлі та житлові споруди (хати-халупи), що також потребувало певних ремісничих навичок. Виявом таких умінь став офіцерський двір з будинком і городом, споруджений, очевидно, мешканцями Літині у середині XVIII ст. (його описано в інвентарі Самбірської економії 1768 р.). Будинок, який без сумніву призначався для старшини королівських або й чужоземних військ, що часто перебували на постоях в економії, був невеликим, але новим, зведеним з тесаного дерева, обліпленим глиною і покритим соломною. Вхідні двері із залізними завісами, врецяжем, скоблом і гачком вели до сіней, підлога в яких була валькована глиною. Оскільки в сінях містилася піч з комином, то там також можна було мешкати. Праворуч у сінях розміщувалися двері, які вели

до «іздебки» – невеликої кімнати. Освітлювалася вона двома оправленими узорами вікнами, які відкривалися (на кожному було по чотири залізних гачки). Із внутрішнього боку вікон містилися віконниці на завісах із залізними сворниками, а також «желязка на шнурках». У кімнаті була зведена на фундаменті з неопаленої цегли піч, яку вкрито білими кахлями, але «небесно мальованими». Серед меблів в інвентарі відзначено наявність чотиригранного стола, чотирьох округлих стільців, прибиту біля дверей (які вели до сіней) полицю. Поруч із піччю знаходилися виготовлені з гембльованих дощок двері, які вели до маленького алькову («іздебка-альковик грючий»). У ньому теж було оправлене деревом вікно, але на шість тафель (дві з них «спадають», тобто їх можна було виймати), і, на відміну від інших, воно не відкривалося. Вікно закривалося віконницею на завісах зі сворниками. Із меблів в алькові містилося «просте збите» «вішало» (мабуть, невелике ліжко грубої роботи). Будинок оточував добротний високий пліт з в'їзними воротами, біля яких знаходилися «ядлові ступи» (припускаємо, з їжею і водою для коней). Навпроти будівлі був огорожений нижчим плотом город, що складався з чотирьох малих грядок (ВР ЛННБ. Колекція мікрофільмів. МР-58).

Невід'ємною частиною сільського ремісництва було ковальство. Бо ж реманент в основному виготовлявся і ремонтувався на місці, купівлі траплялися рідко. Від середньовіччя ковальство і металургія були нерозривними – рудня в Галичині та Польщі мала назву димарка й неодмінно належала кузні, де руду переплавляли й виготовляли реманент (Балабушевич, 1993: 82). Документи ранньомодерної епохи не згадують кузні в Літині, проте можна з певною долею вірогідності стверджувати про наявність ковалів у селі. Зрештою, на це вказує й прізвище Коваль, яке закріпилося за однією з літинських родин. Уперше воно згадується в липні 1741 р., коли «працьовитий Іван Коваль з громади Літинської» позивався з місцевим парохом в духовному суді Перемишльської унійної єпархії (APP. Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego. Supl. 13: 69–69v).

Серед промислів, якими займалися літинські селяни, в історичних джерелах згадується, зокрема, бджільництво. Вперше воно зафіксовано у супліці громади Літині на дії державці Дрогобицького староства Яна Лігези (1628 р.), який «коли хтось з підданих має п'ять або шість пнів (вуликів. – Авт.), то, ніж відповідно до прав брата від пня по чотири гроші, то пень з бджолами бере» (ЦДІАУ у Львові. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 379: 991; Horn,

1976: 96–97). Подібно літинці скаржилися 1634 р. й на наступного державцю Ісаака Нахмановича (Насмановича), який змушував селян сплачувати бджолянну десятину («на кожен рік по три півбочки меду набирав і на свій пожиток обертав») (ЦДІАУ у Львові. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 385: 918–919; Horn, 1976: 97). Дев'ятого листопада 1669 р. король Міхал Вишневецький звільнив літинців та грушовців «від десятини бджоляної» (ЦДІАУ у Львові. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 427: 315–318). У 1710 р. Василь Яцків переховував від ревізій польських жовнірів півмірку (7,5 л) меду (APP. Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego. Supl. 5: 31–32). Ці згадки переконують у значному поширенні медоробства серед мешканців Літині окресленого періоду.

Згадуються в історичних джерелах й літинські ставки з рибою. Уперше вони зафіксовані 1441 р. в акті запису королем Владиславом III 150 гривень на селах Грушова й Літиня своєму слугі Юркові Риботицькому як «piscinis», «piscaturaе», «stagnis» (AGAD. Metryka Koronna. Sygn. 33: 380). Очевидно, рибний промисел уже тоді був одним із занять мешканців Літині, а рибні ставки перебували у посіданні місцевої шляхти. Згодом про ставок з рибою в Літині йдеться і в надані дрогобицького старости Яна Кам'яноцького половини літинських мочар-боліт шляхтичам Степану, Пилипу та Дивишу Боярським у посесію 30 червня 1531 р. (AGAD. Metryka Koronna. Sygn. 46: 31–31v). Про «ставищі» і «саджавками з хростом» (ставками із живністю-рибою) мовиться і в затвердженому королем Міхалом Вишневецьким привілеї літинським священикам і поповичам від 1 жовтня 1670 р. (ЦДІАУ у Львові. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 423: 2477–2481; ЦДІАУ у Львові. Ф. 146. Оп. 13. Спр. 9085: 18–18зв; AGZ, 1884: 310). Тож деякі рибні стави належали місцевому попівству.

Із поступовим поширенням грошової ренти селяни залучаються до товарно-грошових відносин, займаються торгівлею. Потреба сплачувати чинші і кредити, необхідність придбання різних господарських товарів, продуктів харчування, напоїв тощо штовхала селян до реалізації власної продукції на ринку. Робилося це, очевидно, передовсім у містах Дрогобич і Самбір. Відомо, що в другій половині XVIII ст. Дрогобич перетворився у більший за Львів ринок торгівлі зерном (Балабушевич, 1993: 91–92).

Навідувалися до села і торгівельні агенти із закупівлі худоби, полотна та іншої продукції сільського господарства. Одне з джерел вказує на проведення у Літині якихось ярмарків. До такої думки підштовхує згадка в записі судової справи

у духовному суді Перемишльської унійної єпархії (15 березня 1727 р.) про конфлікт між краснянськими співпарахами о. Василем і о. Степаном. Перший «в Літині під час ярмарку» побив другого панотця нагаєм (APP. Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego. Supl. 9: 219–220). Не вдаючись у детальну характеристику суперечок між цими духовними особами, зауважимо, що не слід виключати й похибку писаря, який міг помилитися в записі місяця проведення ярмарку, або ж йшлося не про ярмарок, а празник в Літині, який, як відомо, припадав на дні св. Онуфрія у червні та св. Параскеви у листопаді.

Торгували селяни Літині й спиртними напоями. 9 листопада 1669 р. король Міхал Вишневецький, спираючись на існуючий в Літині та Грушовій «давній звичай», надав дозвіл селянам «самим на весілля і празники пиво робити і горілку палити, бидло гнати і продавати». Крім того, дозволялося на празники «постороннім людям, що з пивом і горілкою приходять», відповідно до звичаю вільно продавати напої (ЦДІАУ у Львові. Ф. 9. Оп. 1. Спр. 427: 318). Зауважимо, що такий привілей дещо підривав пропінаційні права місцевої корчми.

Можна упевнено стверджувати, що саме завдяки дрібній торгівлі, реалізації власної виробленої продукції окремі мешканці Літині накопичували досить значні грошові кошти. Відомо, що у 1526 р. самбірський староста надав своїм агентам у Грушові та Літині 912 гривень, щоб купити до 500 волів (Інкін, 2004: 23). Тож селяни із цих сіл вирощували й продавали волів. Із судових справ Самбірського замку дізнаємося, що 23 квітня 1682 р. літинський солтис-вибранець Іван Малий придбав за 200 злотих у підданого села Грушова Леся Лебедяка пастівник, під назвою Сидня (ВР НБ ЛНУ. Ф.: Самбірська економія. Спр. 525: 334зв–335зв). Ймовірно, що такі кошти згаданий вибранець надбав завдяки веденню власного господарства й реалізації певної продукції (цьому сприяло й те, що вибранці не сплачували громадських чиншів та інших податків і повинностей). Хоча не слід відкидати й можливості отримання позики.

Серед порівняно заможних мешканців Літині були й місцеві священики. Відомо, що на початку XVIII ст. о. Яків Літинський купив два пастівники – один за 248, а другий за 247 злотих; о. Іван Літинський купив один пастівник за 150 злотих (APP. Archiwum Biskupstwa Greckokatolickiego. Supl. 5: 30). 17 серпня 1761 р. парох о. Василь Літинський позичив громаді с. Літиня в особі вїта і присяжних 2000 злотих (ВР НБ ЛНУ. Ф.: Самбірська

економія. Спр. 525: 753зв). Того ж року (1 червня) священик дав у позику селянинові з Літині Іванові Шпунту 400 злотих (ВР НБ ЛНУ. Ф.: Самбірська економія. Спр. 525: 213зв). Безумовно, такі кошти священик накопичував не лише завдяки душпастирській діяльності, але й шляхом реалізації продукції, виробленої на півлановому попівстві.

Висновки. Отже, мешканці села Літиня на Дрогобиччині, попри заняття землеробством як основною галуззю господарювання, займалися ремеслом, промислами і торгівлею. Уперше наявність ремісника в Літині зафіксовано у 1577 р. Поширеними ремеслами в підгірських селах було прядіння і ткацтво, ковальство. Ремесла та промисли (бондарство, будництво, дехтярство, гонтарство, колодійство), вочевидь, були основними заняттями і для загородників, комірників та халупників. Інші промисли, зокрема бджіль-

ництво, рибальство, гуральництво, стали важливим, хоч і додатковим напрямом господарювання літинських селян, які таким чином збагачували свій харчовий раціон, покращували власне матеріальне становище шляхом продажу виробленої продукції тощо. Уміння зводити літинськими селянами житлові споруди доводиться наявністю у селі «офіцерського будиночка», описаного в інвентарі Самбірської економії 1768 р. До торгівельної діяльності селяни були залучені віддавна, адже сплачували грошові чинші, а відтак змушені були продавати частину виробленої продукції на ринку. Більш заможним селянам-господарям (а також священикам, корчмарям, мельникам, які де-юре не були членами сільської громади) торгівля продуктами землеробства, тваринництва, промислів давала змогу накопичувати порівняно значні грошові заощадження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабушевич Т. А. Аграрна історія Галичини другої половини XVIII ст. Київ : Наукова думка, 1993. 140 с.
2. Відділ рукописів Львівської національної наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України (ВР ЛННБ).
3. Відділ рукописів Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка (ВР НБ ЛНУ).
4. Галів М. Соціальний спектр королівських сіл Самбірського Підгір'я у XV–XVIII ст. (на прикладі села Літиня). *Краєзнавство: науковий журнал*. 2012. № 2(79). С. 47–59.
5. Інкін В. Сільське суспільство Галицького Прикарпаття у XVI–XVIII століттях: історичні нариси / Упорядкування та наукова редакція Миколи Крикуна. Львів, 2004. 420 с.
6. Лаба В. Історія села Грушів від найдавніших часів до 1939 року. Львів, 2008. 100 с.
7. Пірко В. Галицьке село наприкінці XVII – в першій половині XVIII ст. (історико-економічний нарис за матеріалами Перемишльської землі). Донецьк, 2006. 192 с.
8. Ратич О. Древньоруські археологічні пам'ятки на території західних областей УРСР. Київ : Вид-во АН УРСР, 1957. 96 с.
9. Смуток І.І. Королівські столові маєтки в Галичині наприкінці XVI–XVIII ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Львів, 2001. 20 с.
10. Стецик Ю. Історія Нагуєвич – родинного села Івана Франка (до кінця XVIII ст.). *Дрогобицький краєзнавчий збірник*. 2005. Вип. IX. С. 18–30.
11. Центральний державний історичний архів України у Львові (ЦДАІУ у Львові).
12. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie (AGZ). Lwów, 1884. T. X: Spis oblat zawartych w aktach grodu i ziemstwa lwowskiego / Wyd. O. Pietruski, X. Liske. 542 s.
13. Archiwum Państwowe w Przemyślu (APP).
14. Arhiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie (AGAD).
15. Horn M. Skutki ekonomiczne najazdów tatarskich z lat 1605–1633 na Ruś Czerwona. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964. 233 s.
16. Horn M. Walka chłopów czerwonoruskich z wyzyskiem feudalnym w latach 1600–1648. Część II: Cz. 2. Chłopi dóbr koronnych w walce przeciw zwiększaniu robocizn i danin. Opole, 1976. 203 s.
17. Lu. Dz. (Ludwik Dziedzicki). Litynia. *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*. T. V. Warszawa: Nakł. W. Walewskiego, 1884. S. 354.
18. Rutkowski J. Statystyka zawodowa ludności wiejskiej w Polsce w drugiej połowie XVI w. Kraków: Nakł. Akademii Umiejętności, 1918. 86 s.
19. Rybarski R. Kredyt i lichwa w ekonomji Samborskiej w XVIII w. Lwów: Nakł. Tow-wa nauk., 1936. 130 s.
20. Ulanowski B. Inscriptiones Clenodiales ex libris iudicialibus Palatinatus Cracoviensis. *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*. Cracoviae, 1885. T. VII. 626 s.
21. Źródła dziejowe. Warszawa, 1902. T. XVIII. Cz. 1: Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. T. VII. Cz. 1: Ziemie ruskie. Ruś Czerwona / Opisana przez A. Jabłonowskiego. 252 + XLVII + XVIII + 72 s.

REFERENCES

1. Balabushevych, T. A. (1993). Agrarian history of Galicia in the second half of the XVIII century. Kyiv: Naukova dumka, 1993. 140 p. [in Ukrainian]
2. Viddil rukopysiv Lvivskoi natsionalnoi naukovoii biblioteki im. V. Stefanyka NAN Ukrainy (VR LNNB) [Manuscripts Department of the V. Stefanyk Lviv National Scientific Library of the National Academy of Sciences of Ukraine]

3. Viddil rukopysiv Naukovoї biblioteki Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka (VR NB LNU) [Department of Manuscripts of the Scientific Library of Ivan Franko Lviv National University]
4. Haliv, M. (2012). Sotsialnyi spektr korolivskykh sil Sambirskoho Pidhiria u XV – XVIII st. (na prykladi sela Litynia) [The social spectrum of the royal villages of the Sambir Foothills in the XV – XVIII centuries (on the example of the village of Litynia)]. *Kraieznavstvo: naukovyi zhurnal* [Local studies: a scientific journal]. № 2 (79). Pp. 47–59. [in Ukrainian]
5. Inkin, V. (2004). Silske suspilstvo Halytskoho Prykarpattia u XVI–XVIII stolittiakh: istorychni narysy [Rural society of the Galician Prykarpattia in the XVI–XVIII centuries: historical essays] / Uporiadkuvannia ta naukova redaktsiia Mykoly Krykuna. Lviv. 420 p. [in Ukrainian]
6. Laba, V. (2008). Istorii sela Hrushiv vid naidavnishykh chasiv do 1939 roku [History of the village of Hrushiv from ancient times to 1939]. Lviv. 100 p. [in Ukrainian]
7. Pirko, V. (2006). Halytske село naprykintsi XVII – v pershii polovyni XVIII st. (istoryko-ekonomichnyi narys za materialamy Peremyshl'skoi zemli) [Galician village at the end of the XVII – in the first half of the XVIII century (historical and economic essay on the materials of Przemyśl land)]. Donetsk. 192 p. [in Ukrainian]
8. Ratych, O. (1957). Drevnoruski arkheolohichni pamiatky na terytorii zakhidnykh oblastei URSR [Ancient Rus' archeological monuments on the territory of the western regions of the Ukrainian SSR]. Kyiv: Vyd-vo AN URSR. 96 p. [in Ukrainian]
9. Smutok, I. I. (2001). Korolivski stolovi maietky v Halychyni naprykintsi XVI–XVIII st. [Galicia royal estates in the late XVI–XVIII centuries]. Avtoref. dys. ... kand. ist. nauk [Thesis of the candidate's dissertation]. Lviv. 20 p. [in Ukrainian]
10. Stetsyk, Yu. (2005). Istoriiia Nahuievych – rodynnoho sela Ivana Franka (do kintsia XVIII st.) [History of Nahuievych – Ivan Franko's family village (until the end of the XVIIIth century)]. *Drohobyt'skyi kraieznavchyi zbirnyk* [Drohobych local studies collection]. Issue IX. Pp. 18–30.
11. Tsentralnyi derzhavnyi istorychnyi arkhiv Ukrainy u Lvovi (TsDIAL u Lvovi) [Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv].
12. Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej polskiej z archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowe (AGZ) [Town and land files from the times of the Commonwealth from the so-called Bernardine archives in Lviv]. Lwów, 1884. T. X: Spis oblat zawartych w aktach grodu i ziemstwa lwowskiego [Vol. X: List of oblates contained in the files of the Lviv castle and lands] / Wyd. O. Pietruski, X. Liske. 542 s.
13. Archiwum Państwowe w Przemyślu (APP) [State Archives in Przemyśl]
14. Arhiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie (AGAD) [Central Archives of Historical Records in Warsaw]
15. Horn, M. (1964). Skutki ekonomiczne najazdów tatarskich z lat 1605–1633 na Ruś Czerwona [Economic effects of the Tatar invasions of 1605–1633 on Red Ruthenia]. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich. 233 p. [in Polish]
16. Horn, M. (1976). Walka chłopów czerwonoruskich z wyzyskom feudalnym w latach 1600–1648. Część II: Cz. 2. Chłopi dóbr koronnych w walce przeciw zwiększaniu robocizn i danin [The struggle of the Red Ruthenian peasants against feudal exploitation in the years 1600–1648. Part II: Part. 2. Peasants of the crown estates in the roller against the increase of labor and tributes]. Opole. 203 p. [in Polish]
17. Lu. Dz. (Ludwik Dziedzicki) (1884). Litynia [The village of Litynia]. *Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. T. V.* [Geographical Dictionary of the Kingdom of Poland and other Slavic countries. Vol. V]. Warszawa: Nakł. W. Walewskiego, P. 354. [in Polish]
18. Rutkowski, J. (1918). Statystyka zawodowa ludności wiejskiej w Polsce w drugiej połowie XVI w. [Professional statistics of the rural population in Poland in the second half of the XVIth century]. Kraków: Nakł. Akademji Umiejętności. 86 p. [in Polish]
19. Rybarski, R. (1936). Kredyt i lichwa w ekonomji Samborskiej w XVIII w. [Credit and usury in the Sambir economy in the XVIIIth century]. Lwów: Nakł. Tow-wa nauk. 130 p. [in Polish]
20. Ulanowski, B. (1885). Inscriptiones Clenodiales ex libris iudicialibus Palatinatus Cracoviensis [Clenodiales records from the judicial books of the Krakow Province]. *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki* [Ancient Polish Law Monuments]. Cracoviae. Vol. VII. 626 p. [in Latin and Polish]
21. Źródła dziejowe. (1902). Źródła dziejowe [Historical sources]. Warszawa, T. XVIII. Cz. 1: Polska XVI wieku pod względem geograficzno-statystycznym. T. VII. Cz. 1: Ziemie ruskie. Ruś Czerwona [Vol. XVIII. N. 1: Poland of the 16th century in terms of geography and statistics. Vol. VII. N. 1: Ruthenian lands. Red Ruthenia] / Opisana przez A. Jabłonowskiego. 252 + XLVII + XVIII + 72 p. [in Latin and Polish]